

Eýranyň nyşana alynmagy tolgundyrýar we geň galdyryýar

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

Eýranyň nyşana alynmagy tolgundyrýar we geň galdyryýar EÝRANYŇ NYŞANA ALYNMAGY TOLGUNDYRÝAR WE GEŇ GALDYRÝAR

Tähran wagt geçdigisaýy we uruşlaryň sany köpeldigiçe peselyär. Liderlik piramidası duldaky bimazalyk we özüne garşı gönükdirilen ykdysady sanksiýalaryň dowam etmegin bilen indi şertlerini boýnuña dakyp biljek güýçde däl

ABŞ-nyň Eýrana garşı içerde geçirilen ilkinji we iň soňky hüjumi «Bürgüt penjesi» atly harby operasiýasy boldy.

1980-nji ýylda amerikan höküməti Tährandaky ilçihanasynda zamuna alynan raýatlaryny halas etmekligi niyetine düwdi we uçar gämisi, söweşeň uçarlar, harby yük daşaýyjy uçarlary, wertolýotlar, ýörite we deñizçi güýçleriň ulanylan ýyldyrym çaltlygyndaky hüjüm hökmünde meýilleşdirilen harby operasiýany işläp düzdi.

Garaşyladyk ýagdaýda gopan gaý-tupan, operasiýany şowsuzlyga uçratdy, yzyndan amerikanlar gönüden-göni cozmak pikirinden el çekip, wekilçilikli ar alyş operasiýalary arkaly daşdan garşylyk bermegi ýeterlik hasaplady.

Yspyhandaky uçarmansyz dolandyrylyan strebitteleri öndürýän zawodlara ABŞ-nyň we Ysraýylyň eliniň yzy görnüp duran garaşyladyk we geň galdyryjy hüjüm dünýäni haýrana goýdy. Uçarmansyz dolandyrylyan strebitteleri bilen hüjüm etmek

Eýranyň Ukraina urşuna uçarmansyz dolandyrylyan strebíteller bilen goşulmagyna garşy berilen aç-açan jogap.

ABŞ-nyň Hytaý bilen düşünişmezliginiň ulalmagy we Orsyýet bilen Ukrainianyň arasynda urşuň turmagyndan soň nebit-gaz, region we Eýran meselesi gaýtadan üns merkezine düşdi.

ABŞ-dyr Ysraýylyň geçen hepdedäki harby okuw-türgenleşikleri aç-açan ýagdaýda Eýrana garşy gönükdirilen möhüm hadysady, üstesine-de ýadro howpuna garşy göreş tälimlerini-de öz içine alýardy.

Harby hüjüm uruş yylan etmekden zyýat aç-açan duýduryşdyr. Tähranyň ýykylan ýerlerini öňküsi ýaly edip abatlap biler. Ýogsam bolmasa, Eýran Ukrainianadaky urşuň nyşanasyn dan düşmese gerek.

Ukraina urşunda-da, Eýrana garşy hüjümlerde-de elimiz ýok, ýöne bular täze möçbere giňäp, Orsyýet-Günbatar harçaňlaşmasyny Siriýa oňsuksyzlygyndan geçirýän görnüşde Ýakyn Gündogara äkitdi.

Ors mediýasy hökümetini Eýrana we onuň ýadro bulen bilelikde ýarag maksatnamasyna goldaw bermäge çağyrýar. Moskwanyň birnäçe sebäpden ötri beýtmegi onçakly mümkün däl.

Eýranlylar Ukrainianada orslaryň ucarmansyz dolandyrylyan strebítelleri üçin esasy satyjisy bolmaga ilgezik bolanlarynda başga bir howply oýuna baş goşandyklaryny bilseler gowy bolardy.

Meň pikirimçe olaryň maksady öz peýdalaryna gönükdirilen şertlere amatly ýagdaýda Günbatar bilen giň gerimli ylalaşyga dolanyp gelmek üçin gepleşikleri geçirmekdi. Gysgaça alanda, Ukraine urşuna gy taklaýyn girmekleriniň sebäbi Wena gepleşikleridir. Geň galdyryýan ýeri bolsa, Jo Baýden hökümetiniň Eýrana önem bolşy ýaly ýurduň daşyndaky wekillerini nyşanalap däl-de, goni maňlaýyna urup, garşylyk bermegidir.

Ors mediýasy bu üýtgesmä ABŞ bilen onuň ýaranlarynyň Eýranyň harby merkezlerini bombalamakdaky düýp maksadynyň ABŞ-nyň Eýran bilen gizlin geçiren gepleşiklerini bukmakdygyny aýdyp, jogap berýär.

Dogrusyny aýtmaly bolsa, gepleşikleriň geçirilendiği ýalan

däl, hem Wenada, hem Nýu-Ýorkda eýran meßelesine jogapkär amerikan ygtyýarlysy Robert Malleý bilen Eýranyň BMG-daky wekiliniň arasynda şeýle tagallalara shaýat bolundy.

Uly hüjümiň maksady Eýranyň Ukrainada Orsyýete berýän ýarag kömegini togtatmaga mejbür etmekdir. Eýran uçarmansyz dolandyrylyan strebítelleri we raketalary ýollamagyny dowam etdirmekçu bolsa, hüjümleriň Eýrana garşy gönügen hüjümleriň dowam etmegi ähtimal.

Amerikanlaryň we ysraýyllylaryň islän wagty Eýranyň raketalaryny we uçarmansyz dolandyrylyan strebítellerini ýer bilen ýegsan edip güýje eýe.

Ýeriň sekiz metr astynda ok-däri ammary we gaçybatalgasy bilen birlikde iki ýarym metrlik örtük bilen goranýan ýadro maksatnamasynyň tersine, bu önümçilik territoriýasy açık meydanda ýerleşen soň, ony aňsat nyşanalap bolýar.

Gürrüň harby güýçde däl, isleg we kararlylykda ABŞ 24 aý öň Owganystandan çekilen soň, şindi Eýran bilen uruş howpuny alyp bilermi?

ABŞ Ukraina ursunyň gönüden-göni howpsuzlygyna baglanychyandygyny we liderlik edýän NATO-syna garşy ýumruk çenemedigini bilyändigi üçin Tähran režimi bilen ýûzleşmäge taýýar ýaly görünýär. Onuň resmi taýdan oňlama-da güýjuni görkezmek, Ysraýyl bilen geçirýän okuw-türgenleşiklerini artdyrmak we Eýranyň harby zawodlaryny bombalamak arlaly taýýardygyny ilkinji gezek duýýarys diýsek bolar.

Bu bizi şu soňky soragy bermäge iterýär:

Eýranyň nyşanalananmagy biziň üçin jşı aňsatlaşdyrjakmy ýa-da ýagdayý hasam bulاشdyryp taşlajakmyka?

Režimiň gowşamagy gürrüsiz diýen ýaly sebit bilen bir hatarda Ukrainadır Azerbaýjan ýaly ýurtlar üçin begendiriji habar, ýöne munuň üçin jedelete gireshimiz gelenok.

Tähran giň gerimli ylalaşygyň garaşylyşy ýaly dikeldilmegi ors ursujylaryna ýarag kömegini duruzmak üçin Washington bilen gepleşiklere girjek deňlemäni üýtgedip biler. Şu ýerde deňleme dürli-dürlileşýär. Günbatar Orsyýetiň daşyny gabap alaýjak bolýar, diňe Eýranyň däl. Munuň bilen birlikde, Tähran wagt geçdigisaýy we uruслaryň sany köpeldigiçe peselýär. Liderlik

piramidası duldaky bimazalyk we özüne garşy gönükdirilen ykdysady sanksiýalaryň dowam etmegi bilen indi şertlerini boýnuña dakyp biljek güýçde däl.

Abdyrahman RAŞID,
«Şarku'l Avsat» gazetiniň baş redaktory, «El-Arabiyye»
kanalynyň öñki müdürü.
@aalrashed

Çarşenbe, 01.02.2023 ý. Publisistika